CZU: 37.013.31

<https://doi.org/10.52507/2345-1106.2021-1.15>

CALITATEA EDUCAȚIEI ȘI CERINȚELE ANGAJATORILOR LA INCEPUTUL SEC. XXI

MAHAJNA Alaa,
doctorandă, ULIM,
Israel

GRIBINCEA Corina,
Doctor în economie,
Universitatea de Studii Europene din Moldova

REZUMAT

De mai multe secole, educația a rămas în mare parte intactă, fiind cel mai conservativ spațiu al eforturilor umane. Lucrurile evoluează și situația s-a schimbat dramatic odată cu intrarea umanității în era digitală. Competitivitatea absolvenților-specialiști, formată pe parcursul perioadei universitare, începe să se realizeze la antrenarea în câmpul muncii - în procesul de interacțiune cu angajatorii și se exprimă, primordial, în succesul activității resurselor umane după profilul specialității dobândite și cea suplimentară. Plonjarea în era tehnologiilor digitale în aproape toate domeniile vieții sociale și economice permite economiștilor, politicienilor, sociologilor, oamenilor de știință să vorbească despre apariția celei de-a patra revoluții industriale. Scopul investigației constă în investigarea cerințelor angajatorilor față de absolvenți și specialiști pe piața muncii.

Cuvinte-cheie: absolvenți, specialiști, profesioniști de calitate înaltă, angajatori.

QUALITY OF EDUCATION AND EMPLOYERS 'REQUIREMENTS AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

MAHAJNA Alaa,

PhD student,

Free International University of Moldova,

Israel

GRIBINCEA Corina,

PhD of Economics,

University of European Studies of Moldova

SUMMARY

For centuries, education has remained largely intact being the most conservative space of human effort. Things are evolving and the situation has changed dramatically with the entry of humanity into the digital age. The competitiveness of graduates-specialists that are trained during the university period begins to be achieved during work process, in interaction with employers and is expressed in the success of the workforce according to the acquired and additional specialty. The plunge into the age of digital technologies in almost in all areas of social and economic life and allows economists, politicians, sociologists and scientists to talk about the emergence of the fourth industrial revolution. The purpose of the study is to investigate the requirements of employers towards graduates and specialists in the labor market.

Key words: graduates, specialists, highly skilled professionals, employers.

Introducere. Implementarea tehnologiilor digitale în aproape toate domeniile vieții sociale și economice permite economiștilor, politicienilor, sociologilor, oamenilor de știință să vorbească despre debutul celei de-a patra revoluții industriale. Spre deosebire de a treia (electronică și tehnologii digitale, automatizare industrială, estompând liniile dintre sferele fizice, digitale și biologice), a patra revoluție industrială, care se sprijină pe tehnologii de rețea, a condus la o avalanșă radicală. Schimbările dinamice, pe scară largă și complexe în consecințele sale se schimbă nu numai în știință și economie, ci și în sfera socială, viața publică și privată, educația. În condițiile unui exces al ofertei pe piața muncii, este destul de anevoios pentru absolvenții universitari să reziste concurenței și să-și revendice locuri de muncă înalt plătite în comparație cu alte categorii de lucrători. În astfel de condiții, angajatorii sunt interesați să selecteze nu doar absolvenții cei mai performanți și talentați, ci și buni dintre cei mai buni, cu bune calități personale, profesionale, cu inteligență emoțională ridicată și cunoștințe de limbi străine.

Gradul de cercetare. Baza teoretică au constituit lucrările științifice ale lui I.L. Bachilo, I.Yu. Bogdanovskaya, A.B. Vengerov, D.A. Kerimov, G.V. Maltsev, B.C. Nersesyants, Yu.A. Nisnevici, A.S.

Pigolkin, S. Polenin, V.M. Syrykh, L.K. Tereshchenko, A.A. Fatyanov, L.V. Filatov, P.O. Khalfin și alți savanți. Alte lucrări au fost consacrate teoriei informației, globalizării (K. Shannon, E. Toffler, P. Drucker, M. Castells, D. Sichel, T. Forester) fiind importante pentru dezvoltarea conceptului societății informaționale, determinând gradul de influență al globalizării asupra dezvoltării sale. Cu toate acestea, problemele strategiei și direcțiilor de dezvoltare al vectorului Revoluției 4.0 în domeniul educației nu sunt clare, deoarece angajatorii nu pot formula clar cerințele.

Scopul studiului constă în studiul pieței muncii și determina impactul globalizării, digitalizării, Revoluției 4.0, economiei mondiale asupra dezvoltării țărilor și rolul statului în asigurarea personalului calificat întru stabilizarea economică și cerințele pieței muncii.

Baza metodologică a cercetării constă în elaborarea teoretică a problemei societății postindustriale, prezentată în lucrările autorilor autohtoni și străini, caracteristicile conținutului structurii sistemele educaționale în perioada de formare și dezvoltare a acesteia. Aplicarea teoriei societății postindustriale ca bază a studiului problemelor de structură a pieței muncii. Autorii în timpul investigației au utilizat sistemul și metodele structural-sistemice, metoda comparativă,

metoda de analiză și sinteză, inducție și deducție, istorică, statistică, de previziune etc.

Rezultate și analiză. Realizarea aspirațiilor spre o viață mai decentă, corectă își găsește confirmarea directă în practică, dovada fiind rezultatele numeroaselor studii. Majoritatea angajatorilor sunt obligați să refuze angajarea absolvenților universitari, argumentând acest lucru, primordial, prin izolarea cunoștințelor și abilităților dobândite de condițiile de producție reală, precum și prin lipsa practicii de muncă după specialitate. În acest sens, problema selectării, pregătirii universitare a specialiștilor la nevoile pieței muncii devine stringentă.

Astfel, pentru a pregăti specialiști competitivi care ar fi capabili să găsească cu succes un post în profilul specialității lor, universitățile trebuie să ia în calcul cerințele angajatorilor. Pentru a îndeplini această sarcină, trebuie mai întâi să se studieze cerințele relevante. În

acest sens, scopul studiului nostru este de a concretiza abilitățile, caracteristicile, calitățile, cunoștințele, aptitudinile, abilitățile, metodele de comunicare care asigură competitivitatea absolvenților universitari pe piața muncii. Obiectul studiului a fost alcătuit din angajatori care angajează absolvenți universitari în conformitate cu profilul specialității dobândite („Managementul personalului”) [4]. Subiectul cercetării este competența unui absolvent universitar competitiv, cu o diplomă în managementul resurselor umane. Baza eșantionului pentru determinarea setului de competențe ale unui absolvent universitar competitiv în specialitatea „Management personal” a fost bazat pe disponibilitatea angajatorului de a angaja un absolvent în conformitate cu calificarea unui manager al specialității management personal. Conform acestui criteriu, 300 de angajatori au fost incluși în eșantion.

Tabelul 1. Repartizarea priorităților profesionale la angajatori și tineri specialiști [4]

Nr.	Aprecierea angajatorilor	% din total	Aprecierea absolventului	% din total
1	Concentrarea pe autorealizare profesională	55	Concentrarea pe promovarea profesională	55
2	Orientarea către o evaluare adecvată a potențialului profesional personal	52	Miza pe salariu ridicat	54
3	Orientarea la corelarea obiectivelor personale și corporative	48	Orientarea spre autorealizarea profesională	44
4	Orientarea spre promovarea profesională	41	Orientarea spre studii suplimentare	34
5	Orientarea spre studii suplimentare	37	Orientarea la corelarea obiectivelor personale și corporative	32

Comparând orientările motivaționale ale activității profesionale în evaluările angajatorilor și ale absolvenților înșiși, se poate dezvălui o anumită discrepanță, care este o consecință a nepotrivirii nevoilor lor. Deci, în evaluările absolvenților, domină orientările motivaționale, asociate cu satisfacerea a două grupuri de nevoi inerente acestei grupe de vârstă a lucrătorilor - statutul (orientarea spre servicii și avansarea profesională 55,5%) și mijloacele de subzistență (orientarea către nivelul salariilor 53,7%). Satisfacția acestor grupuri de nevoi le va permite absolvenților școlari / universitari să ocupe un loc demn în structura ierarhic organizată a societății, să dobândească un anumit grad de independență în plan profesional și economic.

Potrivit estimărilor angajatorului, printre liniile motivaționale ale absolvenților, prioritatea este orientarea către autorealizarea profesională (54,0%) și orientarea către o evaluare adecvată a potențialului profesional personal (51,4%), care se sprijină pe nevoia pentru o muncă semnificativă. Astfel, angajatorul este interesat de un absolvent care este gata să înceapă să-și realizeze potențialul dintr-o poziție de bază pentru o remunerație materială modestă, iar absolventul însuși, adesea absolut fără experiență profesională, este interesat de o creștere a carierei garantată, în principal într-o companie, cu un nivel inițial ridicat al salariilor.

La *Târgului locurilor de muncă* din Chișinău și *Târgului on-line*, care se desfășoară de câțiva ani, sunt prezenți de obicei 40-50 agenți economici, prestând peste 6500 locuri vacante. Căutarea locurilor de muncă vacante

poate fi realizată online pe www.e-angajare.md. Deși la Târg au participat peste 2000 de vizitatori (2017-2018), doar 600 au găsit oferte interesante, iar contracte au încheiat doar unități. Deși remunerarea pentru un bucătar începător constituie peste 10.500 MDL, frecvent ofertele rămân vacante. În majoritatea cazurilor solicitanții de locuri vacante compară ofertele salariale cu cele de peste hotare, unde pot emigra lejer [8; 9].

Vis-à-vis de viața socială, dezvoltarea tehnologiilor digitale, umanitatea a intrat într-o nouă perioadă a dezvoltării sale civilizatoare - este o societate în rețea care formează o nouă cultură în rețea, conștientizată, acoperind sferele spiritualității, interacțiunii sociale, tehnologiei. Societatea în rețea este caracterizată de noi relații între oameni, mașini și natură (IoT, neuronet), disponibilitatea universală a cunoașterii, predominanța valorii interacțiunii asupra primatului instituțiilor, personalizarea mai degrabă decât caracterul de masă. Pe baza analizei datelor mari, se dezvoltă o nouă metodologie de știință, educație, medicină etc. Absolvenții deja trebuie să fie pregătiți pentru cerințele pieței muncii [1]. Internetul global, dezvoltarea rețelelor sociale au dus la o nouă identitate umană „online”. Cea mai importantă sarcină este dezvoltarea proceselor de gestionare a propriei identități, inclusiv în rețelele sociale. Noile metode progresiste și mecanisme pentru formarea spiritualității, eticii, moralității într-o societate în rețea, al cărei centru este o persoană care poate extinde infinit cunoștințele, un set de conexiuni, direcții și modalități de interacțiune, capătă o importanță

fundamentală.

Unicitatea Revoluției 4.0 constă în armonizarea și integrarea crescândă a unui evantai numeros de multiple discipline științifice, ceea ce impune cereri diferite sistemului de învățământ. Aceasta este, formarea abilităților cognitive și sistemice, abilități pentru rezolvarea problemelor complexe, crearea de noi cunoștințe și prelucrarea datelor, comunicarea, gestionarea resurselor și propriul comportament, modelarea calităților personale ale elevilor/studenților etc.

Dezvoltarea tehnologiilor digitale și a rețelelor sociale a condus la renovarea bazei valorice-semantice a societății și a educației. Apare un nou tip de elevi/studenți care își formează în mod independent traiectoria educațională, care vizează autoeducarea, auto-actualizarea și auto-dezvoltarea, combinând studiul,

munca și dezvoltarea personală [3]. Viitorul (și prezentul) rezidă în tehnologiile educaționale în rețea care vor oferi personalizarea procesului educațional (inclusiv învățarea la cerere) și libertatea academică a elevilor/studenților în alegerea conținutului, formelor, metodelor, locului și timpului de învățare[6].

Astfel, în sfera socio-culturală dintr-o societate în rețea, au loc chiar mai multe transformări globale și la scară largă, schimbând radical (sau testând critic) felul în care trăim, învățăm, lucrăm și ne raportăm la noi înșine și unul la celălalt.

Israelul este astăzi una dintre țările de frunte în ceea ce privește știința și educația[2]. Sistemul său universitar a fost modelat după modelul american și este unul dintre cele mai tinere din lume, dar în același timp unul dintre cele mai puternice.

Tabelul 2.Cele mai prestigioase universități din Israel, 2021 [10]

Clasamentul	Rangul mondial	Universitatea	Gradul de impact
3	73	Tel Aviv University	165
6	165	Hebrew University of Jerusalem	225
12	226	Technion Israel Institute of Technology	421
15	244	Weizmann Institute of Science	401

Tabelul 3.Cele mai prestigioase universități din Moldova, 2021 [11]

Clasamentul	Rangul mondial	Universitatea	Gradul de impact
1	3392	Universitatea tehnică din Moldova	7179
2	3825	Universitatea de Stat din Moldova	5839
3	7052	Universitatea de stat de Medicină și Farmacie	9896
4	7624	Universitatea de Stat <i>Alecu Russo</i> din Bălți	9954
5	8792	Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova	6054
6	40609	Academia de Studii Economice din Moldova	8415
7	12112	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	10312
8	12180	Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă	10392
9	13215	Universitatea de Stat Transnistreană Taras Șevcenko	11667
10	13885	Universitatea de Stat din Tiraspol	16369
11	13911	Universitatea Agrară de Stat	12519
12	15627	Universitatea de Stat din Comrat	14624
13	16034	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice	15095
14	16982	Universitatea de Stat din Cahul B. P. Hașdeu	16223
15	17692	Academia de Administrație Publică	17020
16	18802	Universitatea de Studii Europene din Moldova	18279

Webometrics formând ratingul universităților a luat în considerație:

50 % – vizibilitatea – numărul total de linkuri externe

10 % – transparența – numărul total de citări

40 % – excelența – calitatea articolelor științifice publicate

Principala sursă de schimbare nu este educația în sine, ci un set de provocări cu care se confruntă, inclusiv noi contexte tehnologice, politice, sociale, culturale și economice, factori de complexitate și incertitudine. Digitalizarea sistemului mondial educațional a ușurat accesul la educația de elită pentru masele largi [4]. Actualmente are loc tranziția la educație bazată pe Big Data, când sistemul analizează o cantitate mare de date despre activitățile educaționale ale elevilor/studenților și

sugerează calea educațională optimă. Clasamentul țărilor mondiale după nivelul activității de R&D este o analiză comparativă a informației statistice vizând numărul de articole de cercetare publicate de reprezentanții comunităților științifice naționale în reviste științifice evaluate de colegi. Volumul publicațiilor de R&D evaluate de colegi oferă o imagine de ansamblu asupra activității de cercetare și tehnologie din întreaga lume, precum și pentru țări individuale. Indicatorul nivelului activității de cercetare este considerat unul dintre indicatorii cheie ai dezvoltării științifice și tehnologice a țării și este calculat ca numărul total de articole publicate ca rezultat al cercetărilor în reviste științifice și publicații revizuite de colegi, inclus în *Science Citation Index (SCI)* și *Social Sciences Citation Index (SSCI)*.

Tabelul 4. Evaluarea țărilor din lume pe nivelul de activitate științifică [7]

clasare	Țara	Nr. art.	clasare	Țara	Nr. art.
1	China	528 263	6	Marea Britanie	97 681
2	SUA	422 808	7	Rusia	81579
3	India	135 788	33	Israel	12 235
4	Germania	104 396	40	România	10345
5	Japonia	98 793	113	Moldova	210

Informația prezentată denotă că cercetarea științifică ocupă un loc major în dezvoltarea științei, materialelor noi și tehnologiilor de vârf, sporind exportul și competitivitatea produselor și țării. În prezent, este deosebit de important să se definească în mod clar ceea ce include conceptul de „educație generală fundamentală” - atât din punct de vedere al conținutului său, cât și ținând cont de vârsta elevului/studentului. Formarea unei societăți de rețea este personificată, variată, devenind un tip de „matrice de posibilități” a unei persoane de-a lungul vieții sale [5]. Nu ar trebui doar să formeze imaginea științifică a lumii a unei persoane, ci, în același timp, să creeze condiții pentru dezvoltarea sa personală, formarea competențelor pentru o viață de succes, eficientă și sigură și să satisfacă orice nevoi educaționale care se schimbă rapid.

Concluzii. Actualmente, liderii educaționali insistă că instruirea ar trebui să devină preocuparea angajatorilor. Această afirmație contrazice practicii, deoarece angajatorul este contribuabil și plătește impozite către stat, care ar trebuie să asigure funcționarea bună a universităților, menite să adapteze studenții la condițiile specifice ale anumitor întreprinderi. Principala preocupare a businessului nu este formarea personalului, ci adaptarea lui la condițiile pieței muncii. Acest lucru este confirmat și de materialele sondajelor efectuate în

rândul angajatorilor. În ciuda imperfecțiunii standardelor educaționale existente, universitățile, pentru a fi solicitate, trebuie să formeze specialiști care să îndeplinească pe deplin cerințele angajatorilor. Din aceste motive instituțiile de învățământ sunt în contact continuu cu angajatorii pentru a determina de care specialiști și care abilități și deprinderi trebuie să posede. Universitățile împreună cu angajatorii ajustează procesul educațional prin introducerea de noi cursuri de formare (modificând gama sortimentală a ofertei), astfel încât să îndeplinească cerințele pieței muncii. Cea mai preferabilă opțiune pentru îndeplinirea cerințelor angajatorului este plasarea disciplinelor în blocul opțional (fără a încălca cerințele Standardului educațional de stat). Toate doleanțele angajatorilor pot fi grupate în două grupuri - cerințe profesionale și cerințe personale. Pe lângă abilitățile de utilizare a materialelor noi și tehnologiilor de vârf, digitalizării, IoT eficient, tânărul specialist trebuie să posede calități personale ca: lipsa supraestimării; stabilitate psihologică; adaptarea lucrului în echipă; activitatea eficientă pentru rezultat final; proiectarea unui lanț logic al activității până la final; gândire inovatoare - perceperea informațiilor noi; rezistență la stres; încredere în sine; capacitatea de a formula și a transmite în mod clar ideea către interlocutor; abilități de comunicare etc.

Referințe bibliografice:

1. Abu Madean Saad, Elkrinawi Khalid, Kouzly Rabah. Metodologia managementului educațional. Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură", 11 februarie 2021, Comrat: USC, 2021, p. 421- 425.
2. Amar Ravit, Gribincea A. Creativity as a factor of innovative sustainable economic development. Conferința "World economy and international economic relations", vol. 3, Chișinău, Moldova, 1 ianuarie 2020, p. 67-71.
3. Awawdi Badera, Fayed Khatib Nasreen, Haj Remah. Managementul calității educaționale. Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură", 11 februarie 2021, Comrat: USC, 2021, p.25- 428.
4. Cerințele angajatorilor. https://studref.com/trebovaniya_rabotodateley. (Vizitat 12.02.2021)
5. Gribincea A. Content of intellectual property rights. În: revista *EcoSoEn*, nr. 3-4, 2020, p.72-78.
6. Gribincea C., Gribincea A. Direcțiile care vor determina viitorul apropiat. Conferința internațională "Știință, educație, cultură", 11 februarie 2021, Comrat: USC, 2021, p.28-32.
7. National Science Foundation: Science and Engineering Indicators 2019. <https://gtmarket.ru/ratings/scientific-and-technical-activity>. (Vizitat 21.01.2021)
8. Noutăți și evenimente. <https://motivatie.md/index.php?pag=news&id=1060&rid=783&l=ro>. (Vizitat 18.02.2021)
9. Rezultatele târgului locurilor de muncă din Chișinău. <https://www.anofm.md/en/node/1755>. (Vizitat 11.01.2021)
10. Topul celor mai bune universități din lume din 2021. [https://diez.md/2021/01/31/topul- celor-mai-bune-universitati-din-lume-din-2021-editia-lunii-ianuarie-iat-instituțiile-care-dețin-întâietatea/](https://diez.md/2021/01/31/topul-celor-mai-bune-universitati-din-lume-din-2021-editia-lunii-ianuarie-iat-instituțiile-care-dețin-întâietatea/). (Vizitat 24.01.2021)
11. Topul celor mai bune universități din Moldova în anul 2021. <https://diez.md/2021/01/27/topul- celor- mai-bune- universități- din-moldova-in-anul-2021-potrivit-raportului-webometrics- ediția- iarna/>. (Vizitat 18.02.2021).